

Færøerne på thysk

KUNST

Færømalere

★★★★☆☆

Det lille Heltborg Museum, flot beliggende ved Limfjorden i Sydthy, lægger lige nu lokaler til en udstilling i samarbejde med Sydthy Kunstforening.

I år udstiller otte færøske kunstnere, og de giver flotte og gode bud på, hvad der sker i det forholdsvis lille ørige, hvor en decideret færøsk billedkunst ikke har voldsomt mange år på bagen.

Faktisk kom der først professionel kunst i begyndelsen af det 20. århundrede. Men på trods af landets relativt lave indbyggertal har den færøske kunst en usædvanlig høj kvalitet. Ofte er naturen og det vilde landskab drivkraften for de færøske kunstnere. Således også på udstillingen i Thy.

Heltborg Museum er landskendt for sin fine Jens Søndergaard-samling (1895-1957), og med den i ryggen trækker disse otte færøske kunstnere en lige linje til netop denne maler, der kunne det med naturen og de sjæle, der bebod den. Mennesker er der ganske vist ikke mange af på de næsten 70 værker, men landskabets sjæl både ses og mærkes.

Såvel i Thy som på Færøerne gælder det om at indfange horisonten og de klare farver, der ligger der ved havets og himlens blåkanter. Opløst som i en tågedis, sine steder i ren abstraktion og andre steder til lokaliserbare steder.

Den vandfyldte luft trækker de få skarpe farver, der er, helt frem, så selvom paletterne hos de otte kunstnere kan minde om hinanden og ikke har mange skræppe kulører, så er det overraskende, hvor koloristisk udstillingen er. Værkerne hænger side om side i tre rum og foyeren, i en næsten klassisk opstilling, og den ro, der er der, giver værkerne god plads og rum til at folde sig ud.

Uanset om der er tale om store værker i olie på lærred, mindre keramiske værker eller grafiske blade.

Det grafiske står Marius Olsen (f. 1963) for. Naturen og mennesket er hans foretrukne motiver. Bemærk især et værk, hvor mennesket bliver til en lille profil, knapt synlig som en spejling i en rude. Hans værker er rørende, når de stærke kræfter i naturen spændes op mod hinanden.

Keramikken står de to kvinder i udstillingen for. Vigdis Petersen (f. 1966) arbejder overvejende frit skabende med keramik, beton, glas og andre materialer i billedkunstens og designets grænseland. Hun er eksperimenterende og nyskabende i sit virke, hvor hun tilstræber det enkle og klare udtryk. Gurid Poulsen (f. 1961) er den første professionelle keramikker på Færøerne og en pioner inden for feltet.

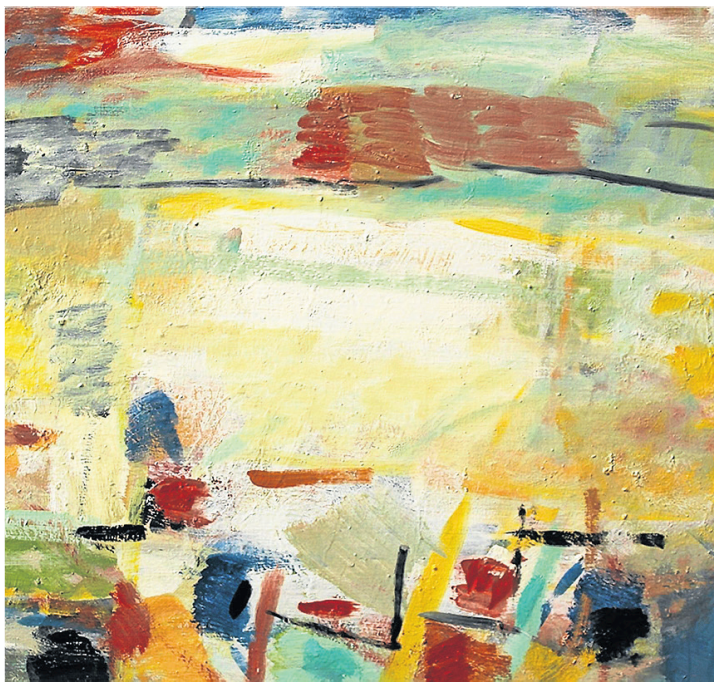
Her viser hun abstrakte keramikskulpturer, men titlerne peger hen på menneskekroppe eller organiske abstrakte former, ofte med et arkitektonisk præg. Værkerne er sanselige og skjuler hemmeligheder, man gerne ville afsløre.

Malerierne står stærkest og udgør den største del af udstillingen. Og det er måske her, at det specielt færøske brænder mest igennem, så det også kan mærkes i det thyske landskab lige udenfor. Udstillingens malere er vigtige kunstnere i den færøske kunst og selvforståelse.

Maleren Zacharias Heinesen (f. 1936) er en central skikkelse i færøsk billedkunst, der har sat sig dybe spor i færøsk

Arnold Vegghamar (f. 1937). I nogle af hans værker svæver husene, som var de små stykker lakridskonfekt på en grøn hyld.

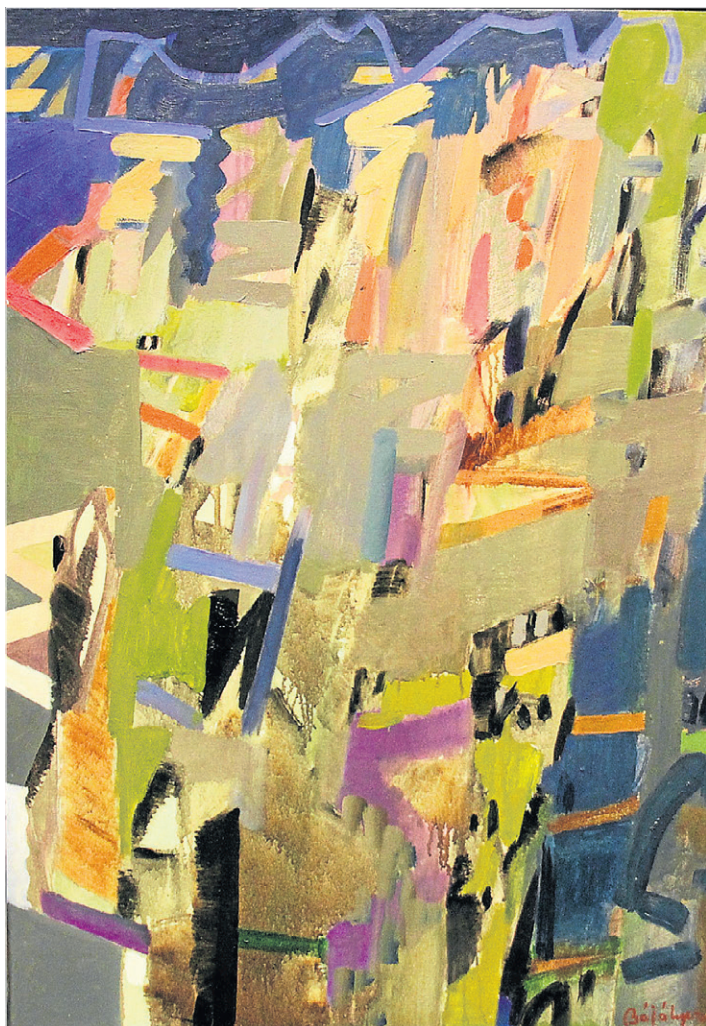

Eydun av Reyni (f.1951) har bygden ved havet under det store fjeld, havet og skyerne som inspiration og motivverden.

Gurid Poulsen (f. 1961) viser keramikskulpturer, der er sanselige og skjuler hemmeligheder, som man gerne ville afsløre.

Otte færøske kunstnere viser værker på Heltborg Museum. Færøsk kunst inddrager både landskab og natur i samspil med menneskelivet

Bardur Jakupsson (f. 1943) maler ekspresivt med store penselstrøg, på kryds og tværs hen over lærredet, der hele tiden forvandler fladen fra flad til dyb, hvor man fornemmer en direkte samtale mellem landskabet og maleren.

Kunstnerne

- Marius Olsen (f. 1963) er grafiker og eksperimenterer med sammenblanding af forskellige grafiske teknikker, hvilket gør hans værker meget forfinede og raffinerede. Han er uddannet på kunstakademiet i Helsinki. Er bosiddende i Finland.
- Vigdis Petersen (f. 1966) arbejder med keramik, beton, glas og andre materialer i billedkunstens og designets grænseland. Hun er bosiddende i København.
- Gurid Poulsen (f. 1961) er keramikker. Hun laver brugskeramik, men en stor del af hendes produktion omfatter frit arbejde. Keramikskulpturer, præget af abstrakte former, ofte med arkitektoniske eller organiske undertoner. Hun er bosiddende i Torshavn, hvor hun også har sit værksted.
- Eydun av Reyni (f.1951) har bygden ved havet under det store fjeld, havet og skyerne, som inspiration og motivverden. Er bosiddende i Torshavn, Færøerne.
- Zacharias Heinesen (f. 1936) er en central skikkelse i færøsk billedkunst, som han har præget i årtier. Hans kompositioner med kantede fjelde og huse i klare farver har sat sig dybe spor i færøsk kunsthistorie. Er bosat i Thorshavn, Færøerne.
- Bardur Jakupsson (f. 1943) er som maler ekspresionist med maleriske strøg under stadig forvandling. Efter en færdiggjort læreruddannelse fra Hjørring Seminariums musiklinje i 1969, fortsatte han sin uddannelse på Kunstakademiet i København. Han har været direktør på Færøernes nye kunstmuseum i en årrække, men har også skrevet et væld af kunstbøger og artikler. Han er bosiddende på Færøerne.
- Torbjørn Olsen (f. 1956) har mere end nogen anden færøsk maler dyrket portrætmaleriet. Hans hovedværk er den store altertavle i Haldersvik. En parafrase over Leonardo da Vincis "Den Hellige Nadver", hvor 13 centrale færøske kulturpersonligheder har siddet model. Han er bosiddende i Torshavn, Færøerne.
- Arnold Vegghamar (f. 1937) er oprindelig uddannet guldsmed og har en visionær tolkning af det bjergrige, færøske fjeldlandskab, som han er så inspireret af og knyttet til. Han er bosiddende på den nordlige ø, Vidarø.

kunsthistorie. I sine landskabsmalerier koncentrerer han sig om farvens udtrykskraft og intense styrke, og motivmæssigt kredser han sig især om temaet: bygden ved havet. Og man kender landet, uanset om man har været der eller ej.

Bardur Jakupsson (f. 1943) er som maler ekspresiv med store penselstrøg på kryds og tværs hen over lærredet, der hele tiden forvandler fladen fra flad til dyb, og hvor man fornemmer en direkte samtale mellem landskabet og maleren.

Derimod har Torbjørn Olsen (f. 1956) mere end nogen anden færøsk maler dyrket portrætmaleriet og er meget anerkendt for det. Hans værker her har dog landskabet i centrum, og hele tiden svæver motiverne et sted mellem det konkrete og det abstrakte. Og med en fabelagtig fornemmelse for farven, som både er af-dæmpet og vild på én og samme tid.

Dette gælder også for Eydun av Reyni (f. 1951), der har bygden ved havet under det store fjeld, ved havet og under skyerne som inspiration og motivverden, og hvor landskabet opløses som et syn fra både fortiden og fremtiden.

Arnold Vegghamar (f. 1937) står et lidt andet sted end de andre, og nogen vil måske kalde hans formsprog for naivistisk. Fælles for malerne er måske også en form for naivisme, da de ofte leger med todimensionelle flader og enkle figurer.

Men i Vegghamars maleri oplever man

en egen magisk styrke, der på flere måder minder meget om Jens Søndergaards univers. Det er rå, men samtidigt findes der noget meget sart poetisk i landskabet og ikke mindst i de sind, der lever i de landskaber.

I nogle af hans værker svæver husene som var de små stykker lakridskonfekt på en grøn hynde. I hans værker har tågen næsten ikke fat i paletten, som hos de andre, der gør god brug af de nordatlantiske vandmættede blå, grønne og grå farver.

De færøske malere har det til fælles, at klippernes særegne formationer, stemblokkenes mylder og billedets øvrige elementer er i en stadig urolig bevægelse, som et kraftudtryk for menneskelivets kampe og menneskesindets sensibilitet. Det er fint følt færøsk kunst fornemmet på fornemt th'ysk.

Troels Laursen
kultur@nordjyske.dk

■ **Færømalerne**
Heltborg Museum, Thy,
Indtil 31. oktober.

Danske Musicals præsenterer:

En sommerdrøm af en musical

LYSET OVER SKAGEN

Musicalen om de kendte malere

Tomas Ambt Kofod · Joachim Knop · Silke Biranell
Jesper Lundgaard · Noline Siff Møller · Anders Teigen
Særlig gæst: ANDERS BIRCOW

Premiere: Arena Nord Frederikshavn 1.-3. august 2019
Aalborg Kongres & Kultur Center 27.-28. september 2019
Morsø Teater 2. oktober 2019
Messecenter Vesthimmerland 12. oktober 2019

Se Danmarksturnéen og køb din billet på lysetoverskagen.dk

NORDJYSKE MEDIER

Knud Højgaards Fond
GRUNDELAGT 1984

